

Kanalen in de kijker

Bron: Jacques de Groot (http://www.tzwin.be/lieve.htm)

uit de verzameling van R. Dauw, Gent

De Lieve, in de volksmond 't Liefken genoemd, werd gegraven tussen 1251 en 1269 en vormde de eerste kunstmatige waterverbinding tussen Gent en de Noordzee. Over 45 km liep ze van Damme, waar ze in het Zwin uitmondde, naar Gent, waar ze in de Leie stroomde ter hoogte van het Gravensteen. Voorheen konden Gentse schippers de Noordzee enkel bereiken via de Schelde. De Lieve wordt beschouwd als het oudste kanaal van Vlaanderen.

Aan elk uiteinde van de Lieve was er een rabot: een afsluitdijk om de waterstand op peil te houden, waar de schepen met een kraan over getild werden. Omdat de Lieve een waterloop kruiste, namelijk de Kale, nam ze automatisch het waterpeil van deze waterloop aan.

het rabot van de Lieve te Damme

Enkele eeuwen lang was het economisch belang van de Lieve voor Gent zeer groot, onder andere voor de drukke handel met Engeland. Naarmate het Zwin meer en meer verzandde, nam ook het nut van de Lieve langzaam af. In 1547 werd door Keizer Karel toestemming gegeven voor het graven van de Sassevaart (later vervangen door het kanaal Gent-Terneuzen), zodat Gent een veel directere verbinding had met de Noordzee. Ook de economische macht van steden als Brugge, Sluis en Damme ging achteruit, wat nog meer bijdroeg aan de teloorgang van de Lieve. Het kanaal dat altijd eigendom geweest was van de stad Gent, werd dan ook verkocht in 1828 aan de aangelanden.

Augustijnenkaai te Gent

In 1847 liet men het (toen gegraven) Schipdonkkanaal het tracé van de Lieve volgen tussen Stoktevijver in Zomergem en Moerkerke in Damme. In Gent is de Lieve voor een stuk opgevuld en verdwenen tussen het Rabot en de Nieuwe Vaart. Tussen de Nieuwe Vaart en de Ringvaart loopt de Lieve als een miezerige en sterk vervuilde beek doorheen Wondelgem en is haar loop zeer moeilijk te volgen.

Lievekanaal Leie

De Lieve is nu grotendeels gedempt. Er resten vandaag nog vier stukken Lieve:

- het stuk van Damme tot Moerkerke
- het stuk tussen het Schipdonkkanaal te Stoktevijver en de Brugse Vaart te Evergem-Belzele
- het stuk tussen Meulestede (Gent aan kanaal Gent-Terneuzen) en Wondelgem
- het korte traject in het centrum van Gent tussen het Gravensteen en het Rabot

Het korte stuk in Gent is toeristisch en stroomt langs het Gravensteen, de Lievekaai, het Prinsenhof en het Rabot. Het tweede traject wordt tegenwoordig toeristisch gepromoot door VVV De Lieve en kan over de gehele lengte worden verkend via een fietspad op de noordelijke oever.

het rabot te Gent